

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Alfonsi Virvesii Canarien. Episcopi, Philippicæ
disputationes uiginti aduersus Lutherana dogmata, per
Philippum Melanchthonem defensa**

Virués, Alfonso de

Coloniae, 1542

VD16 V 1588

De communi articulorum fidei confeßione. Philip. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33625

nus assequutus fuero, certe modestiæ meæ me nunq̄ poeni-
tebit: vtpote quam mihi nullus incutit metus, sed prudentia
suggerit Christiana. Illius igitur confessionis vestræ, quam
mihi nunc demum videre contigit, occasionem arripies, ad
ea quæ tam in illa, quam in apologia Philippi Melanchtho-
nis eidem adiuncta, pro vobis & aduersum nos prolixius di-
cta sunt, respondebo: non quidem omnia vestra improbans,
nec nostra quidem omnia probans (si modo nostra dicenda
sunt omnia, quæ quorundam abusus, non bonorum doctri-
na aut approbatio inuexit) sed pro illis duntaxat, quæ sancta-
rum scripturarum & ecclesiæ autoritate subnixa, impium
est ab hominibus conuelli, pro mea virili parte propugnans.
Vnde & hoc opus non confutationem, sed disputationem
malui appellare, Quicquid enim disputando facturi sumus,
melius re ipsa quam magnificis verbis vel speciosis nomini-
bus declarabitur.

Philippica II. De primo articulo confessionis, quo
continentur omnia ferme, quæ ad commune sym-
bolum ecclesiæ spectant.

Primum omniū gratulor modestiæ vestræ Ger-
mani, quod multa in confessione prætermiseritis,
quæ hæctenus non parvæ contentionis argumen-
ta fuerunt, vt sunt purgatorij cruciatus, diuorum
imagines, peccatorum hyperboles, liberum arbitrium, & id
genus alia. Cum enim istam animi magnitudinem, grauita-
tem, & eam, qua natura præditi estis, ingenuitatem ac liberta-
tem

B iij tem

F. ALFONSVS VIRVESIVS

tem cōsidero, haud possum animum inducere vt credam, fite a vobis aut maligne cōfessionem exhibitam, quin potius ita existimo, vos illa omnia cōsulto prateriisse, vtpote de quibus inter nos vel conueniat, vel nullo sit negotio conuenturum, si cæterorum consensus possit obtineri. Omnium tamē mihi gratissimum fuit, quod de fidei summis & apicibus publice per symbola in ecclesia propositis, catholicam exhibueritis confessionem. Non solum enim eisdem verbis singulos articulos, verum eodem sensu, quo sunt olim per concilia expositi, descripsistis: oppositas damnastis hæreses, hæreticorum cōmenta, quibus euangelicā veritatem peruerse moliebantur interpretari, reiicientes. Conciliorum antiquam expositionem estis amplexi, quibus quidē concilijs eundem honorem deferre meministis, obsecro, si quādo inter conferendum inferius a nobis fuerint allegata, quē modo non minore pietate, quam reuerentia vltro detulistis. Est tamen, quod in vestra confessione vehemēter admirer, nempe quod vos ab alienis hæresibus immunes esse omnino confiditis, prædicatis: quibus tamen hæresibus, nunc recens exortis, magnā per noua dogmata præbuiistis occasionem: Nam ante Lutheri doctrinam, nemo vnq̄ in Germania aduersus Eucharistiæ sacramētum ausus est disputare, q̄n̄ nec dubitare quidem, vt credo, contigerat: nemo rebaptizādos censuerat Christianos, nemo in trinitatis arcanum est ausus irrumpere. Ecclesia nimirum, iuxta Pauli doctrinam, redigente in captiuitatem oēm intellectum in obsequium Christi. A qua tam felici seruitute cum in miserrimā libertatem vos Lutherus asseruerit, liber fecit

Luther a-
liarū hæ-
resum in-
strum est.

2. Cor. 10

fecit vnicuique credere, quod sibi proprii capitis sententia suggesterit, liberum fecit sanctarum scripturarum vulgari mysteria, sanctum dari canibus, & spargi margaritas inter porcos, illos videlicet, qui cupiditatibus obruti, affectibus indulgentes, quo securius possint suis voluptatibus, vti cœno, prouolui, scripturarum sibi patrocinio blandiuntur, quas cum non intelligant (animalis enim homo non percipit ea quæ sunt spiritus dei) fit vt antidotus vertatur eis in venenum, & qui humiliter noluerant esse veritatis discipuli, superbe fiant errorum magistri. Videor mihi videre quod de animali homine ex Paulo citavi, sannis a vobis & risu, sed sardonico legi. Quasi apud vos sint omnes spirituales (dixerit aliquis) aut quasi pontifices, cardinales, & episcopi, quorum vos magisterio vtimini atque doctrina, eisdem criminibus, quibus & nostri non inueniantur frequenter immerfi. Non placet modo collationem expendere, quod vulgo odiosum habeatur, & maioris sit operis, quam vtilitatis. Simus utriusque peccatores vt sumus: non est tamen cur nostrorum mores mihi obsint, quo minus vestrorum vulgum a scripturarum interpretandarum præsumptione deterream: quando multis virtute muneris & loci quem habent in ecclesia, concessum esse ad eius duntaxat ædificationem credendum sit, quod meritis nunquam attingerent. Prophetavit Caiphas homo sacrilegus & scelestus: non ob aliud nisi quod pontifex esset anni illius, Et notum est illud Christi de huiusmodi doctoribus: Super cathedram Moysi sederunt scribæ & pharisæi: quæ ergo dicunt facite: quod aut faciunt, facere nolite. Quanquam nec nos pontificibus aut cardinalibus crederemus.

1. Cor. 2

Officium:
dat creditum & non
persona.
Iohan. 11

Math. 23

deremus si aliter nobis scripturas interpretarent: atq; ab apostolis et apostolicis viris sunt olim expositæ. Vtuncq; igitur illi viuant, nihil obesse debet recentior; praua vita, antiquor; cum sapientium tum conciliorum optimæ doctrinæ, ad quorum præscriptum scripturæ sanctæ sunt intelligendæ, tractandæ, & explicandæ, non ad cuiusuis homuncionis libidinem vel opinionem. Alioquin nihil esset in mortalium rebus infirmius, nihil incertius, quam ea de quibus summam certitudinem nos habere existimamus. Nam quæ per deum lex, aut secta leuior esset et imbecillior Christianor; lege, si cuiuis liceat impune proprio illam accommodare sensui, & quicquid sibi visum fuerit, non de spiritu sancti (qui nemini vnquam post apostolos priuato homini promissus est) arcano thesauro sed de proprii cordis abyfso velut oraculum proferre. Licet quidem in sanctarum scripturar; abdita introeuntibus, modo per Christum qui solus est ianua, introierint, varios ex illis sensus eruere, diuersas interpretationes, modo non sint aduersæ, in lucem proferre: & est, vt Augustinus docet, non modo grata, verum & utilis ista varietas, ita tamen vt in huiusmodi expositionibus nec nouum dogma necessario credendum inducât, nec receptis ab ecclesia aduersentur. Alioquin tot suborirentur nobis sectæ: quot haberemus magistros: imo vnusquisq; sibi doctoris munus arrogaret: qui se suamq; sententiã posset scripturis deprauatis, retortis, coactis: quoquo modo tueri: Quod malū quondam Africa diu multumq; pertulit: id ipsum vero Germania nunc vberius producit. Horum caput & causa malorum fuit libertatis fuscus,

Iohan. 10

cus, quem Lutherus omnium primus inuexit, haud prospiciens tunc temporis (vt credo) quanta malorum seges: quanta errorum licentia, esset olim per vniuersam Germaniam ad libertatis illius speciosum quidem nomen, sed rem: supra quam dici potest, perniciosam exoritura. Liberum itaque fuit primum per Lutherum, & omnes qui Luthero crediderunt: veterum sanctorum auctoritatem eleuare: doctrinam proscindere: conuellere placita: & tanquam hominum commenta reijcere: quasi Lutherus non homo: sed numen esset: aut aliquid homine maius: vt eius verbis pro oraculis acceptis: caeterorum omnium proprios labores, vt si essent merae nugae, deberent explodi: Atque hic primus imminentium laborum gradus fuit, quem sequutus est alius deterior, & in futuram ruinam, vt fieri solet procliuior. Liberum enim post haec fuit omnia pene fidei catholicae quantumuis solida fundamenta in dubium reuocare, ita vt non modo de sacramentorum numero, functione, virtute, verum & de Christi Iesu & spiritus sancti diuinitate dubitare cuidam, aut certe dubitandi occasionem caeteris praebere, impune licuerit, vbi nec de his quidem differere opus erat. Hanc fluctuantium iamiam animorum execranda ambiguitatem sequutae sunt multiplices, non modo diuersae, verum & aduersae assertiones, temerariae, insolentes, haereticae. Quid nisi? Cum magistros 2. Pet. 2 habueritis, quos Petrus apostolus proprijs, quod aiunt, coloribus, graphice depingit: Fontes sine aqua, & nebulae turbidibus exagitatae, quibus caligo tenebrarum reseruatur, superbia enim vanitatis loquente pelliciunt in desideria carnis luxuriae, eos qui paululum effugiunt, in errore versatos libertatem illis

C pro-

Libertas
ansam de-
linquendi
dedit.

F. ALFONSVS VIRVESIVS

promittentes, cum ipsi serui sint corruptionis. Exorta sunt ergo varia dogmata, dum hic eucharistiæ sacramentum velut commune ac dilutum aliquod symbolum contēnit, & in cæterorum ordinem redigit, ille baptismi gratiam paruulis admittit, baptisma aliis adultis multiplicat, nec deest qui circa sacrosanctum trinitatis mysterium ambiguitatis olim semina iacta ad pestiferi germinis culmum produxerit, nisi quod ille propensior videbatur in Arrium, hic Sabelio fauet apertius, negans realem personarum distinctionem, & (quod vestra confessio continet) de verbo & spiritu sancto astute rhetoricans. Ab his & id genus alijs errorum capitibus tam varia quotidie membra exoriuntur: vt, quod superius diximus, vix iam inueniatur, cui cum altero in vniuersum cōueniat, ita singuli singulas sibi cōfinxerunt non fides, sed perfidias, dum libertate abutuntur illa, quam primo Lutheri doctrina dudū inuexit. Hæc & id genus alia portenta germana libertas tantopere a vobis adamata, cum produxerit, educauerit, prouexerit, interim mire (si diuis placet) in confessione vestra hæreses execramini, & ab illis vos existimatis immunes, quas ab ecclesiastica disciplina discedendo genuistis, aut certe aluistis, & roborastis. Verissimum nanq; est illud tritum ore vulgi prouerbiū confirmatū apostoli Pauli doctrina, quod q̄ causam damni dat, damnū dedisse videtur, quāobrem dignos morte pronunciat Apostolus, non solum qui talia agunt, verum & qui facientibus consentiunt. An non plusq̄ consentire facientibus est præter hoc quod illorū erroribus viam aperuistis, nunc demum illis fauere, & ne per principes aut magistras

Rom. 1

gistratus compescantur, sacro foedere coniungi? Ingressus
 Zvinglius Norimbergam, Vuittenbergam, Reuthlingam,
 ac ceteras doctrinae vestrae ciuitates, ingreditur anabaptista,
 ingreditur rebaptizatus, ingreditur nouus aliquis Sabelia-
 nus, & omnibus his patet ad vos facilis aditus, & benigna re-
 ceptio. Excipiuntur hospitio, audiuntur, & siue de dogmatibus
 siue de Niobes filijs verba fecerint, applauditur illis, & li-
 bere quicquid libuerit in fidem permittitur. Ingressus mo-
 nachus siue sacerdos aliquis orthodoxus, & mox ad eius in-
 gressum tanquam ad monstri cuiusdam aspectum omnes accu-
 runt, explodunt, pueri, senes, exhibent, iuuenes execrantur, ma-
 ledictis incessunt, interdum nec manibus quidem temperant.
 Num iudicio haec vobis fieri videntur, & non inueterato o-
 dio, quod in omnes catholicos iam pridem suscepistis? Certe
 quales quales sumus, haereses omnes quas in confessione recen-
 setis, vobiscum damnamus. Quid igitur est in causa cur illarum
 autores, cultores, fautores amplectamini, nos execremini? Num
 quid verbum Dei quod vobis peculiariter vendicatis, magis
 exhorret peregrinum aut peculiarem cultum in veste, quam abo-
 minandas ac pertinaces haereses in mente? Quid dicam vo- ^{1. Cor. 10}
 bis? Laudo vos, in hoc non laudo: Laudo, quod haereses
 damnatis, non tamen possum laudare quod haereticis nullo
 ipsorum comodo (nam hoc insolentius errant, & confiden-
 tius) maximo vestro periculo communicatis, indulgetis, fa- ^{Tit. 3}
 uetis. Haereticum hominem, ait Paulus, post primam & secun-
 dam admonitionem deuota. An non pudet haereses illorum dam-
 nare quos non vitaris? Imo non veremini probare consuetudine,

C ij patro

patrocínio, fœdere, quos damnatis in confessione? Sed iam alienis dogmatibus prætermiſſis, quorum tamen maliciam præſtare quumlibet innocens fautor vniuerſis tenetur legibus: ad veſtra descendamus, vt confessionis ſimul & apolo-
giæ grauiora capita excutiantur.

Philippica III. De Iuſtitia & peccato originali.

Nouitatē
verborū
recētes hęc
retici ma-
xime a-
mant.
1. Tim. 6.

2. Timo. 3.

DE peccato originis, quod ſecundus articulus confessionis veſtræ continet, idem mihi viſus eſt, vna nobiſcū ſentire Philippus, quod theologi docent, & a cunctis fidelibus creditur, idcirco præter verborum nouitatem, quam Lutherus & Philippus maxime amant, Apoſtolus vero Paulus ſummopere cauendum admonet, nihil veſtra confeſſio differt a fide catholica. Nam quod Philippus cauſatur ſe nouis illis vocibus vtī, propterea quod ſcholastici originis peccatum extenuant, docentes naturam humanā vniuerſis ſuis viribus eſſe integram, & poſſe citra peculiare illud Dei donum, quod gratiam appellamus, Deum ſuper omnia diligere, Deo credere, & omnia eius præcepta ſeruare: hoc, inquam, eius pace dixerim, falſum eſt & vanum, in eoque vobis luculenter imponit: nihil horum docent theologi noſtri, quin potius veriſſimum eſſe illud Pauli, quod ſcilicet non ſumus ſufficientes cogitare quicquam ex nobis: quaſi ex nobis: ſed ſufficientia noſtra ex Deo ſit. Tam eſi de virtutibus (quas vocant morales) diſſerens Scotus, dicit, ad illas efficiendas vnicuique noſtrum in eſſe vim a natura, vere ne an ſecus, viderint ſui: mihi non placet, eius tamen